

BISERIC'A si SCOL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana: Duminec'a.

Pretulu abonamentului:	Pretulu insertiunilor:	Correspondintele si bani de prenumeratiune
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contfenu	sè se adreseze la Redactiunea dela
" " " " jum. anu 2 „ 50 „	cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte	„BISERIC'A si SCOL'A“
Pentru Romani'a si strainetate pe anu 7 „ — „	4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	in Aradu, la institutul pedagogicu-teologicu.
" " " " j. a. 3 „ 50 „		

Institutiunile romanesci.

Institutiunile prin cari s'au crescutu fi unui poporu, s'au desvoltatu si au vietuitu in trensele, au devenitu puterea vietii lui, au devenitu asiguranti'a existentiei lui.

Astfelu este religi'a si principiile ei in care au crescutu, astfelu sunt legile bisericesci, datinele nationali in cari s'au desvoltatu si au vietuitu. Progresulu in cultura este neaperatu de lipsa fiecarui poporu asia si celui romanu, inse novatiunile, imitatiunile prin institutiuni streine si datine neromanesci destrama pre individii romani din trupulu nationalu, i departeza de institutiunile religionari si de datinele nationali, i face indiferenti, reci, catra ori ce este romanescu si asia devinu indemnatu a se retrage de corpulu nationalu, a se renega, a parasi chiar limb'a si a se apropiá de castrele streine, de unde s'au adapatu cu novatiuni si astfelu a se perde.

La astfelu de casuri avemu triste dovede: perderea proprietariloru mari romani din Transilvani'a si Ungari'a; perderea multoru barbati inteligenti gr. c., cari si-au parasitu religi'a, limb'a si cu acestu pasu si-a renegatu si nationalitatea si au trecut in castrele altoru natiuni.

In aceste timpuri ale progresulu inca audimu in sinulu natiunei romane individii si barbati facendu apeluri catra progresu; strigandu desconsiderare si despretiu la multe ale Religiei nóstre si la datinele romanesci; de aceea aflamu cu cale a estrage din scrierile celui mai mare literatu romanu, acelaia care a impinsu pre Romanu catra progresu; din scrierile Dlui I. Heliade R. cum tiene elu la institutiunile religionari si cum povatuesce acestu mare barbatu pre Romani.

1. Religia: „Romanii neincetatu o singura lege au avutu in limb'a lor, cea crestinésca, —

si cand mai tardiu erau cu limb'a slavona si prin multe aberatiuni se introduse vorb'a „pravila“ ce insemnédia: codice de legi politice: legea neincetatu a remasu si insemnéza acea ce astadi intielegemu prin religie.“

„Probe sunt espresiuni ca cele urmatóre:

„De ce lege esti?

„De legea romanésca.

„Si-a schimbatu legea;

„Omu fara lege; fara Dumnedieu.“

Romanii dela inceputu n'au avutu alta lege nici alte institutiuni decât ale Ecclesiei primitive¹⁾.

„Dela Aurelianu pana la alu X-lea secolu Dacia erá autonoma si crestina; organisata dupa institutiunile Ecclesiei primitive; se constituá si guverná in Ecclesii, séu in democratiu crestine.

„Dela alu X-lea pana la alu XIII-lea secolu Ecclesiele séu democratiile confederate incepu a se intruni, a se formá capitanate séu judetie, apoi Comitiate, apoi Ducate si apoi regate unulu preste Dunare si altulu preste Carpati.

„Dela alu XIII-lea secolu pana la 1382 pana la Dan I. Romani'a erá constituita in Domeniate, in judetie autonome.

„Dela Dan I 1381 au inceputu a se introduce aluatulu catholicu; tendentie catra absolutismu si feudalismu, a inceputu a se abate dela principiile Religiei crestine.“²⁾

2. „Principiile adeveratulu crestinismu au fostu — cum s'a vediutu de a jertfi individulu (càci fara acést'a n'a fostu mantuire) si din individii a formá turme cuventatore: Nu mai este sclavu ci fiu, si de esti fiu, esti mostenitoru lui Dumnedieu prin Iisus Cristosu³⁾. Din turme mai mici a face: „O turma si unu Pastoru“ cuventulu lui Dumnedieu. „Spiritul Crestianismu-

1) Institutiunile Romane pag. 34.

2) Institutiunile Romane Partea II. pag. 66.

3) Pavelu catra Galateni capu IV. vers. 7.

lui adevăratu a fostu federativu, trinitaru, ér nu unitar.“

„Nu mai erá altu spiritu pre atunci care insuffá lumea creștina de cât frati'a, solidaritatea între individuu și individuu cu scopu de a formá o comunitate, o fratie, o solidaritate între omu și omu, populu și populu.

„Pana astadi striga biseric'a : „Se ne iubimu unulu pre altulu, ca intrunu cugetu se marturisiru.“⁴⁾

„Din șinulu Ecclesiei se audiá vócea :

„Respectu la persóne, respectu la proprietate, pentrucá persónele erau sacre pentru densa.“

„Din inim'a ei esiá vócea :

„Pace voua ! Libertate voua !“

„Folóse generali fara pagub'a nimenui ; pentrucá Biseric'a erá mama comuna la toti.“⁵⁾ Ori unde s'a constituitu o Ecclesie n'a pututu se se organisadie, se se guverneze, decát dupa legea ce a implinit'o Cristosu adeca : dupa vechiulu Testamentu și celu nou.⁶⁾

„Tot ce nu este din sorgintea Bibliei și a „Evangeliei e nepriceputu la Romanu, e strain, „e pagan, e latin, și la nevoe, la fortia majora, „mai curendu s'aru face romanulu turcu de cât „latinu. S'au tienutu inse de a nu deveni nici „una nici alta ; afara de unitii ce se unise cu „Rom'a papala cu cari n'amu avutu nimicu de „amestecu, de câta-ne aperiá, de cand ne trimite „legiuni de propagandisti.“

„Astfelu e Romanulu, invetiati a-lu cunósce, daca voiti a-ve ascultá, daca voiti a-lu conduce. — Nu-i dati legi și reforme, cari nu sunt de natur'a lui.“

3. Datinele : „Moravurile, deprinderile, usuanțiele, ce se vedu la populi, nu sunt de cât niste legi fórté antice, ce au trecut in usu și cand numai e necesitate de a fi adunate ca intr'unu codice, e de ajunsu a-le studiá, a-le descrie cineva. Datinele cele ce au trecut in usu au devenitu cum se dice ca o a doua natura.“⁷⁾

4. Organizarea și Conducerea : „Crestinatatea in timpurile primitive se potú organisá liberu dupa spiritulu doctrineloru creștine numai in Dacia. Airi era impedecata. Manastiri, coenobii comune formara Episcopate. Episcopii erau alesi de totu clerulu și de laici. Episcopatu cu chiriarchi formá unu arhiepiscopatu séu metropolie (mater'a cetatiloru) cu Eparchi'a sa proprie, in care Metropolitanulu erá chiriarchu séu suveranu.

„Episcopulu, Archiepiscopulu séu Metropolitanulu erá alesu pe viația de Sinodu prin votu universalu.“⁸⁾

(Va urmá.)

C u v e n t a r e

pentru dominec'a a XIV-a dupa Rosale.

Dedicata Prea Santiei Sale Ilustrisimului Domnu

IOANU POPASU

Episcopulu Caransebesiului.

„Asemenatu-s'a imperati'a ceriului omului imperatu, carele a facut nunta fiului seu (Mat. XXII. 2.)“

Multe sunt Iub. A. simțiemintele gingasie, ce le-a saditu bunulu Creatoriu in inim'a omului, inse precum lun'a strălucesce mai pre susu de celelalte stele, asia luesce iubirea dintre acele. Nu inzedaru se dice cá iubirea este fundamentulu fericirei omenesci, cá-ci intru adeveru ea este nu numai fundamentulu, ci și nutrimentulu, și elementulu ei. De aci se vede, cá fericirea este condiționata dela iubire. Poté-s'ar și cugetá numai amicitia fara iubire și familia fara dragostea dintre parinti și fii? Amic, parinte, fiu, frate, éta legaturile ce impreuna ómenii, éta cuvinteleșante la audiulu carora trebue se salte inim'a fiacarui moritoriu!

Inse Iub. A. eu cunoseu o legatura și mai șincera și mai fericitoria și mai șanta decátu aceste. Este legatur'a dintre barbatu și muere, este șant'a Taina a cununii. Amicii se imbratiosieza și se despartu. Indepartarea, greutatea vietii, ocupatiunea, ștarea și in cele mai multe renduri usuratatea punu capetu șantului simțiu alu amicitiei.

Și-iubesc parintele pre fiu și fét'a pre mam'a-sa. Se iubescu unii cu alții cu fragedime, cu focu și doru, se iubescu precum numai omulu șcie iubi. Inse se apropia, bate ór'a despartirei, ór'a dorita și regretata totu șeodata, candu fiulu pasiesce in vietia cu mirés'a sa și fét'a urméza mirelui ei. Dorulu dupa casa, dorulu dupa parinti remane, inse inimile loru batu numai pentru olalta, dovedindu inca odata cât de basata este in firea omenesca invetiatur'a scripturei, cá „*va lasá omulu pre tatalu seu și pre mam'a-sa și se va lipi de muerea sa și voru fi amendoi unu trupu*“ (Mat. XIX. 5.)

Șanta și fericitoré este legatur'a casatoriei, mai pre susu de tóte bunurile pamentesci este ea. In ea este fericirea adevărata. La vatr'a ei gusta omulu placerile ceresci. Aci se nascu, crescú, se ocrotescú virtutile și impodobescú pre fii, cá-ci iubirea iubire nasce!

Inse déca esaminamu cu bagare de sama casatoriile, óre observamu noi la densele acea indestulare și fericire, ce se astépta dela ele? Au nu ni se infatiosieza prea adese icónele negre ale discordiei și necredintiei? Au nu vedemu de multe ori cá sotiulu și soti'a se privescú și se tratéza ca doi dusimani de mórte, pre cari man'a unei sorti curioșe ii-a osanditu se vietieșca la olalta, se se véda neincetatu, se se urasca nencetatu și neincetatu se suferé doreri și necasuri și scárbe preste tóta vietii'a loru? Ivindu-se astfelu de icóne triste inaintea nóștra, cauta se ni punemu întrebarea: Ce se fia caus'a cá unele casatorii sunt preste mesura nenorocite? Și prin ce s'ar potea evitá nenorocirea și discordi'a in casatorii? Éta doue întrebări de fórté mare insemnatate. Me voiú încercá se respundu la densele dupa cea mai

4) Institutiunile Romane pag. 25. 5) Institutiunile Romane pag. 98. 6) Canonulu 25 Apostolescu. 7) Institutiunile Romane pag. 100 și 104. 8) Institutiunile Romane Partea I. pag. 28.

buna sciintia si consciintia a mea si ve rogú numai se me ascultati cu aceea banavointia si dragoste cu carea vi impartasiescu eu parerile mele.

Multe voru fi cauzele ce producú nentielegeri si discordii între cei casatoriti. Mie mi se paru inse a fi trei mai de capetenia si anume: a) usiuratarea cu carea se facu casatoriile. Sunt teneri cari cugeta numai la bucuriile si placerile casetoriei si nici de cât la greutatile ei. Ei se vedu, dicu cá se iubescu si fara se se cunósca mai deaprópe pasiescu inaintea altariului. Astfeliu nunt'a e facuta. Facuta e inse si nenorocirea! cá-ci farmeculu imbetatoriu trece si remane realitatea, remanu ei cu scaderile lor, cu poftele lor, cu patimile lor. Fiasce carele dintrensii se afla insielatu in asteptarile sale. Asteptau se véda unii la altii virtute si afla numai spoiat'a ei. Asteptau harnicia si afla plecare spre comoditate. Asteptau sentieminte nobile si afla fatiaria! Amara desamagire! Si déca ar încercá celu putiennu se depuna scaderile, se parasésca poftete se fuga de patimi, casetoria lor inca ar potea luá calea spre fericire. Inse nu! ei nu facu acést'a, ci facu pretensiuni, facu imputari, facu mustraru nefolosítorie, tiennu cá ceea-lalta parte ii-au insielatu pre ei, cei insielati de usiuratarea lor. Loculu iubirei parute lu-ocupa acum amaritiunea, mam'a urei si a dusimaniei. Certele ii instrainéza totu mai multa. Desperarea ii duce se caute desdaunare in pecatu pentru necasurile loru casnice. Astfeliu ducu o viétia seraca de placeri si bucurii, o viétia grea si rusinósá, mai grea si rusinósá decât cei osanditi. In fine dupa dile pline de veninu striviti de greutatea acestei vieti infricosiate se pogoru in sinulu rece alu pamentului cu bucuria, ca si cand s'ar culcá intrunu patu de odihna! b) Inse nu pre tóte casatoriele le léga usiuratarea, ci pre altele lacomi'a. Cá-ci multi sunt tenerii cari pasiescu la sant'a taina a cununiei atrasi de zestrea cea mare séu ca se-si satisfacá ambitiunei prin intrarea in familii de rangú inaltu. Nu calitatile si le iéu ei in socotintia, ci banii, averea, rangurile. Nu foculu curatu alu unei iubiri adeverate ii aduce inaintea altariului, ci foculu lacomie absurde si fumulu orgoliului. Au nu recompenséza rangurile si averea iubirea, resonéza densii. Au nu e averea carea farmeca lumea? Si cei cu ranguri inalte nu sunt óre semidieii, la cari se inchina multimea? Si eu se scapu ocasiunea de a-mi croí o sórte de invidiatu? Dicu si pasiescu inaintea altariului. Inse trece fumulu ambitiunei, pieré si farmeculu ametitoriu alu averiloru si vine inim'a, biét'a inima amar insielata, se osandésca dinpreuna cu sant'a religiune o legatura facuta pre bazele cele mai nenaturali; vine esperinti'a cu dovedile ei nenfrante se li arate cá nici cu comorile lumii intregi nu poti cumperá fericirea, cá nu sunt de feliu placute suspinele si dorerile ce le suferi pre perini de metasa si in fine cá catusiele de auru stringu totu asia de cumplitu ca si cele de feru!

c) A trei'a cauza a discordiei dintre casatoriti mi se par a fi gresielele lor. Si nici nu trebuie se fia mari aceste gresieli ca se aduca pre cei casatoriti in desbinare. Nu! din contra de multe ori aceste sunt fórte mici si unu sfatu binevoitoriu, unu cuventu rogatoriu, unu gestu intristatu dar plinu de iubire le-ar potea corige cu deseversire. Inse ce nu face necuminti'a ómeniloru! In locu de sfatu intrebuintiéza infruntarea, in locu de rogare porunc'a, in locu de maniera iubítoria furiile maniei. Si orbi ce sunt ei nu obsérva cá voindu in modulu acést'a se

coriga smintele altora, cadu ei singuri in altele si mai mari, in cât se potrivescu de minune la densii cuvintele scripturei, cá strecora tientiariulu si inghitu camila, cá vedu ieschi'a in ochii altuia dara bân'a in ochii lor proprii nu o vedu!

Nu e deci de miratu cá sunt nenorocite unele casetorii candu scimu acuma, cá necuminti'a da man'a cu lacomi'a si cu usioritatea ca se le lege si se prefaca sanctuariulu casnicu intrunu iadu adevératu, in carele casatoritii sunt demonii si foculu mistuitoriu sunt patimile lor, ci trebuie se ne miramu de orbi'a cu carea ei singuri cu manile lor proprii si-pregatescu mormentulu fericirei temporale si vecinice.

Si acum se ni aducemu aminte de a dou'a intrebare, de intrebarea, ce trebuie se faca cei casatoriti, ca casatoria lor se devina aceea, ce a lasatu Ddieu se fia, unu raiu pamentescu adecá. Multe se receru spre acést'a, inse prim'a si nedispensabil'a datorintia si recerintia este ca ei se caufe fericirea in sine, in portarea lor, in iubirea lor. Ca inse se o caute si se o afle aci este nencungiuratu de lipsa ca se se cunósca bine imprumutatu. Nu inzedaru ni spune sant'a Scriptura cá Iacob a servitu la unchiulu seu Labanu mai indelungatu tempu pana se ié de sotia pre Rachila. Trebuie se fia legatu unu scopu de acésta petrecere indelungata la unchiulu seu. Si scopulu erá a cunósce bine pre aceea, ce avea se-i devina sotia. Asia faceti si voi teneriloru! Inainte de a pasi la St. Taina a cununiei cautati se ve cunosceti bine unii cu altii. Se vi cunósceți aplecarile, moravurile, portarea, inim'a, caracterulu si numai dupa ce veti aflá inimi inrudite veniti si cereti inaintea altariului binecuventarea lui Ddieu preste voi!

Legati odata pentru vecia, casetoritii trebuie se evite secretele dintre sine, cá-ci secretulu cuprinde in sine si unu felu de divortiu dar si muncile jalusiei. Casetoritii trebuie se fia unu trupu. Inse cum vor fi ei unu trupu când sta între densii unu secretu? Au pote-si ascunde omulu siesi ceva? Si ascundiendu barbatulu de sotia ori sotia de barbatu ceva, nu tainuescu ei o fapta, carea ar reci iubirea partii celei-alalte déca ar cunósce-o? Apoi celu ce tainuescu óre nu se va teme cá si densului i se pote tainui ceva? Éca dara cá in secretu se cuprindu si motive de divortiu si muncile jalusiei. Secretele trebuie deci se le evite casetoritii cu sirguintia. Inimile lor se fia ca unu isvoru limpede, in carele poti vedé si ap'a, si petrele si noroiulu, déca este câtva in elu. Numai asia se voru poté corige ei unii pre altii si numai asia voru avea catra olalta incredere tare si neclatita, incedere ne infranta in tóte imprejurarile vietii.

Mai de parte trebuie se fia statornici in credintia, cei ce s'au legatu intru impreunarea nuntiei. Epidemi'a scârbósá a necredintiei conjugali a pustiitu multe case, a sdrobotu multe inimi, a nimicitu multe familii, ea e mórtea casatoriei! Feriti-ve de acésta ciurma pustiitória voi casatoritoru! cá-ci ea desnervéza pre soti, arunca tina nestérsa pre caracterulu barbatului, rapesce sotiei farmeculu si sfiat'a, cele mai frumóse podóbe ale ei, si face dintrens'a o femee perduta, o sotia nedémna, o mama afurisita a unor copii osanditi se pórté semnele pecatelorú mamei pre fetiele lor! Ca se evitati aceste urmari, ca se aveti fericire nestirbita in casetoriile vóstre, ve aduceți necontentitu aminte de cuvintele scripturei: „*Adulterrulu e fara de minte si-si castiga perirea sufletului seu, loviri si rusine va suferi si ocar'a lui nu se va sterge*” (Prov. VI. 32. 33.)

Temeli'a fericirii casatoritorilor inse este iubirea, iubirea ce rabda scaderile sotiiului séu a sotiei si astépta momentele cele mai potrivite spre a le îndreptá, iubirea carea nu vatama nici odata, nu se trufesce, nu se cërta, ei intrunu modu dulce, linu, rapitoriu previne, crutia, stiméza, se increde, radica, nobilitéza si tiene pana din colo de momentu! Voi casatoritorilor! lasati se stapanésca acestu semtiu dumnediescu inimile vóstre si voi veti gustá placerile raiului pre acestu pamentu. Voi barbatiloru! inhibi-ve muerile vóstre „ca si trupurile vóstre. Celu ce-si iubesc mueria sa pre sine se iubesc, cà nime nici odata nu si-a uritu trupulu seu, ci-lu nutresce si incaldiesce pre elu“ (Efes. V. 28. 29. 30.) Muerilor inhibi-ve pre barbatii vostri si ve supuneti lor. „Aveti petrecerea vóstra cea curata impreunata cu frica, a careia podóba se fia nu cea din afara a impletitureri prului si a infasiuraturei aurulu séu a imbracamintei hainelor, ci omulu celu ascunsu alu inimei, adeca podób'a duhulu celui blandu si linu“ (I. Petru III. 2—4.)

Déca inse iubirea nobilitéza inimile si casele celor casatoriti, apoi religiositatea le intaresce si le santiesce. Casatoritii, ce au deschisu inimile loru acestui semtiu dumnediescu mergu cu surisu pre buze, cu fruntile liniscite si senine pre cararile vietii. Fia sórtea loru ori si carea, ei si-porta indestularea loru in sine si-si implinescu datorintiele sale cu firma in-credere in Celu ce imparte destinele intre moritori, convinsi fiind cà tóte câte provinu dela Acéla contribue numai la fericirea acestor'a. Intimpine-ii nenorociri catu de mari, ei stau ca stâncile neclatite, carora valorile si fortunele li recorescu numai fruntile.

Din cele ce ati auditu astadi dela mine v'ati potutu convinge Iub. A. cà usiuratatea, lacomi'a si necuminti'a facu casatoriile nenorocite, éra alegerea intielépta, sinceritatea, credinti'a, iubirea si religiositatea sunt fundamentulu fericirii casatoritorilor. Incepeti deci a urmá de aci inainte acestoru invetiaturi, fiti discreti, fideli, iubitori si evlaviosi si veti gustá fericire adeverata aici pre pamentu, éra pentru viéti'a cea dupa mórte vi veti gatí vestminte demne de nunt'a cea cerésca la carea ve chiama Domnulu prin evangeli'a de astadi. Amin.

Sredistea-mica 30 Augustu 1881.

Mihaiu Juica
presbit. or. rom.

Preumblari prin espositiunea romana.

(Urmare.*)

Pe paretele din stang'a, si pana la jumetatea celui din fund, ochiulu se odichnesce cu deosebita placere asupra productelor sectiunei pentru pictura. Dintre picturile in uleu amintimu pe „cersitorulu“ din mijloculu paretelui din stang'a, o lucrare a dsellei Emilia Popoviciu. Subjectulu icónei este luat din realitatea vietiei unui orasiu mai mare, si realistica este si conceptiunea si executarea, dar ea ne arata, cà jun'a pictora dispune de unu adeveratu talentu si multa energie in purtarea penelului. „Cersitorulu“ acest'a este nu numai margaritarulu sectiunei artistice a espositiunei nóstre, ci unu capu de opera alu picturei romane. O alta dovada despre

*) Dupre „Telegrafulu Rom.“

talentulu seu ni-lu da dsella Emilia prin bustulu unui ciobanu betranu sus deasupra ferestrei. Párlu caruntu, fati'a rosita de suflarile venturiloru aspre depe munti, sarié'a mitiósa din spate, espresiunea energica si totodata contemplativa, ne revóca in memoria prototipulu unui baciú betrana, batut de vrémuri, dar cu iubire si alipire nealterabila fatia cu drag'a sa turma. In fundu, in giurulu tabloului mare zugravitu de profesorulu de pictura Hintiea, infatisiandu pre jert'a unui tragicu destin, pre reposata sotie a generalului Davila, conducetoriulu Asilului Elena, sunt grupate câteva tablouri in uleu de aceeaasi domnisióra; primavara, var'a si tómn'a reprezentate in modu alegoricu de fetitie imbracate in costum romanescu. Sunt blonde aceste fetitie, au ochi albastri si o privire de o particulara langedime si sentimentalitate. Nóue ne-ar mai fi placutu daca, celu putinu „vara“, care cu arsitiele sale cóce fructele delicioése, ce ni le presenta tómn'a ni s'ar fi infatisiatu o bruneta, cu ochiu negru, plinu de focu, care se ne aduca mai bine aminté de puterea sórelui de vara. De alteum aceste tablouri, si prin conturile coloriloru si in privinti'a desemnului, cu deosebire alu maniloru, arata, cà astépta inca ultimile trasaturi de penele si ultimile lazuri. De asupra „anotimpuriloru“ e spendiuratu unu tablou mare, reprezentandu in coloritu fórté nimeritu si plinu de viétia o dropie, una din pasarile cele mai alergatóre, caracteristice pentru siésurile Romaniei. Barbatusiulu amorosu face cu mandrie frumosulu femeieusi, care tupilata la o parte primesce cu satisfactie si multiamire tributulu de recunoscintia si fraged'a ingrigire a sotiiului seu. Corporatiunea intréga e facuta cu mult spirit, si cu patrundere in obiceiurile animaleloru si in manifestarile vietii loru spirituale; regretamu numai, cà impresiunea buna a intregului se strica in câtva prin perspectiv'a gresita a capului, care fiind luat „en face“, nu te lasa a deosebi bine cioculu de gát si de barb'a de sub elu. Nu ne putem desparti de tablourile in uleu, fara ai face amintire de o icóna angusta, lunga, dela mijloculu paretelui din fund! Pe o angusta bucata de panza dsióra Emilia ne-a zugravitu o idila incantatóre. In mijloculu unei poeni, incungiuurate in departare de arbori, siede pe o buturuga de mestécanu, o fetitia romana cu capulu голу, cu manile in póle. Langa ea e unu vasu de pamentu si o pareche de desagi cu uscaturi si cu bureti. Ostenita de lungulu dram sirman'a copilitia s'a pusu putinu la odihna. Spiritulu ei inase nu se odihnesce: gândulu ei nevinovatu se preumbla departe preste paduri si poieni pentru a se opri póte la casuti'a sirmana de paduraru, in care mam'a iubita zace pe patulu dureriloru, asteptandu cu ingrigire pe fetiti'a, ce a trimisu des de diminétiá dupa uscaturi pentru focu, si care nu s'a mai intorsu. Ce se va alege din sirman'a fetitia, daca ból'a nemilósa i-va rapí pe ultimulu seu radimu, mam'a sa iubitóre? Asta numai Ddieu scie, care cu indurarile sale va purtá grige si de acést'a fetitia, cu fati'a atât de naiva, atât de simpatica!

Dupa ce am trecut in revista tablourile in uleu, se ne oprimu putinu si la acuarele, cari si ele dovedescu unu frumosu talentu pentru pictura la unele eleve. Pe paretele din stang'a atârna 2 tablouri mari reprezentandu o schitia cartografica, a districtului Mehedinti, si a unei plase (cerc) din acest districtu, executata cu multa dibacie de dsióra Zoe Dimitrescu. Column'a lui Traianu, unu soldatu romanu, anticu,

si unu „curcanu“ modern, cari stau paza la tiermurile unui riu, cu remasitie de pociumpi de podu stricatu, ne indica in modu alegoricu insemnatatea si positi'a acestui districtu. In giurulu acestoru tablouri stau grupate altele mai mici reprezentandu roze galbine si rosii, ghirlande de flori, corfe cu póme, cari tóte imita in coloritulu loru viu fórte bine natur'a.

Ele sunt facute de dselele Hristiodor si Lungeanu. Cea dintaiu mai are inca o frumósa piesa de architectura: biseric'a Stavropoleos din Bucuresci, care prin alcatuirile si proportiile sale ne dovedesce, cá in acele zidiri zace simburile, din care s'ar puté desvolta cu timpulu unu stil architectonicu frumosu si originalu. Câteva tablouri cu póme, cu cucuruzi, cu legumi completéza frumósa colectiune de acuarele. Totu dela scól'a de pictura a „Asilului“ se afla unu numeru frumosu de desemnuri facute dupa modelele de ghips sau dupa obiecte in natura.

Cele amintite pana acum despre asilulu Elena Dómna, ne sunt vii dovedi despre cultivarea ce se da intrensulu aplecariloru industriale si artistice ale elevelor. Numerósele caiete insirate pe mesele de desubtulu tablouriloru, ne vorbescu fórte elocuentu si despre modulu, cum se cultiva desvoltarea spiritului in acelu institutu. Pentru fiecare studiu, ce se profeséza in institutu, este espusu câte unu caietu, in care elevele au câte o lucrare in scrisu despre vre-unu obiectu din acelu studiu. Fie care operatu inso-titu de unu micu desemnu (flóre, aparat fisicalu sau chemicu, masina etc.) ce sta in legatura cu tecstulu. Astfelu in modu fórte nimeritu se impreuna instructiunea cu espunerea despre amintitulu obiectu. Unele din aceste desemnuri sunt, ca lucruri de scolare, adeverate cap de opere. Dintre caietele aceste merita a fi cu deosebire amintite caetele dsiórei Elena Stanescu si Ecatarina Petala, cari esceléza prin trasurile adeverate caligrafice ale scrisórei si prin maestri'a, ce o dovedescu in compositiile de litere initiale architectonice. Unu altu soiu de caiete in folio, cuprind lucrari scripturistice de concursu, cari le facu elevele pentru a fi admise la concursulu (esamenulu) de maturitate. Am cetitu câte-va din aceste lucrari: ele merita tóta laud'a, atât in ce privesce stilulu, cât si in ce privesce cunoscintiele.

Cu acést'a voiu se terminu pentru astadata, cu dorinti'a: ca si altii, vediendu lucrurile frumóse espuse de Asilulu Elena Dómna, se simta viua satisfactiune ce am simtit'o eu si ca in viitoriu mai apropiatu sau mai departatu se ne vedemu si noi Romanii de dincóci de Carpati in positiunea, de a avé unu institutu pentru copile, atât de bine intocmitu si cu rezultate asia de frumóse, precum este Asilul Elena din Bucuresci.

Invetiatorii si costumulu nationalu in Romani'a.

Ministrulu instructiunei publice in Romani'a, Domnulu V. A. Urechia, a datu o circulara catra toti directorii scóleloru normale (preparandiale) din tiera, prin care dispune ca atât elevii scóleloru preparandiale cât si invetiatorii scóleloru dela sate, in viitoriu se pórté numai costumulu nationalu alu tieranului romanu. O dispositiune acést'a fórte salutarie nu numai in respectulu industriei nationale, ci chiar si in respectulu invetiamentului poporalu in genere. Ea póte servi pentru invetiatorii nostri din partile muntóse ca o incurajare d'a continuá cu pur-

tarea sumanului si a cióreciloru si pe mai de parte, ér celoralalti li póte servi ca unu impulsu de a imitá pre colegii loru. Testulu cercularei Dñi ministru suna:

Elevii scóleloru normale, ca fi de sateni, nu trebue a schimba intru nimicu deprinderile si caracterulu satenescu cu care vinu la scóla spre a se prepará pentru misiunea de invetiatori satesci.

Un'a din schimbarile ce instrainéza deodata aspectulu normalistului de romanulu saténu, consta in modulu lui de imbracare; prin o regretabila nebagare de séma, se procura aceloru normalisti alte costume, de cât cele obicinuite a le purtá in caminele loru, mai inainte de intrarea in scóla. De aci urméza cá acei elevi esind din scóla, dupa absolvirea cursuriloru, ca invetiatori in comune, cu unu salariu óre-care, ce-lu potu intrebuintiá dupa placu, ducu in comuna cu ei: gheroculu, vest'a si pantalonulu usitate in orasie, in loculu costumului loru nationalu, mai eftinu, mai esteticu, mai trainicu si mai propriu caracterului loru de luminatori directi ai poporatiuni rurale. De aci, apoi, vine cá contactulu invetiatorului cu satenii se fia óre-cum rece; cáci, saténulu lu-privesce ca pe o persóna straina comunei si clasei sale; de aci, in fine, lips'a de amóre si incredere a parintiloru catre invetiatorulu copii-loru loru, care nu se apropie de familiile satene, nici chiar cu form'a esterióra a hainelor aceloru familii.

Din cele ce precedu, intiegeti, d-le directoru, cá este de mare interesu pentru scól'a rurala si cei meniti a deveni invetiatori la ele, de a continuá cu purtarea costumului nationalu elevii interni ai scólei ce dirigiati, si, deci, am onóre a ve invitá ca, la viitórele contractari si confectionari de vestiminte pentru ei, de iarna séu de vara, se aveti de norma costumele din alaturatele modele fotografice si anume:

a) Costumululu de iérna.

Unu sumanu (mant'a) de postavu cafeniu, de Neamtii ori Brasiovu, destinse cu gaitane negre de lana si cu gluga, lungimea pana de injosu de genunche.

O tunica séu o bludia de postavu cafeniu, de Némtiu séu Brasiovu.

O parechia cióreci (pantaloni) de dimie alba de lane tigea, a se purtá in cisme, cu o curelasie incingetóre.

O pareche cisme de pele de vax, cu carambii (turetce) pana sub genunche talp'a dalba.

O caciula, pieleica négra de miel.

b) Costumululu de vara.

O tunica séu bluza, postavu cafeniu, de Némtiu séu Brasiovu.

O pareche pantaloni de panza grósa de canepa, bagati in cisme.

Unu peptaru de panza grósa de dogu.

Unu chimirasiu (chingatóre).

O legatura de gât postavu negru, pentru iérna si pentru vara.

O palarie de Brasiovu.

Albiturile, rufarie, in ambele sesóne, voru fi de panza solida, iarn'a mai grósa, vér'a mai subtire, si pe cât posibilu, de tiera.

Primiti, d-le directoru, asicurarea distinsei mele consideratiuni.

Ministru, V. A. Urechia.

Inchiderea Espositiunei.

Domnulu presiedinte Parteniu Cosma incungiu-ratu de membrii comitetului esecutivu, in presenti'a unui publicu alesu, Mercuri la 6 óre d. m. a inchisu espositiunea cu urmatoriu discursu :

Cu ajutoriu lui Ddieu am ajunsu la incheia-rea intreprinderi nóstre.

Espositiunea a fost pentru noi, comitetu si es-póntenti, de o potriua neesperti in asemenea trebi, — unu lucru fórté riscatu, unu lucru greu ; ca inceputu inse, putemu fi mandrii de elu, càci desi din partea organeloru oficióse, la vedere celu putinu, — am fost ignoranti, putemu constatá unu considerabilu resul-tatu moralu, care negresitu va produce frupte bine-facatóre.

Regretamu numai cà in o privintia, nu ni-a fostu posibilu a ni implini datorintia observata la asemene intreprinderi — n'am avutu adeca fericirea de a puteá publica, afara de espositiunea viteloru — premiarea nainte de incheierea espositiunei, ca pub-liculu cercetatoriu se aiba ocaziune si insusi a apre-ciá judecat'a juriului.

Caus'a a fostu : de o parte calamitatea ce pro-vine din lips'a unui edificiu solidu, stabilu, aptu pen-tru asemene intreprinderi, fiindu constrinsi din caus'a tempestatiloru a inchide câteva dile localulu esposi-tiunei de naintea publiculu si a juriului, — de alta parte scurtimea duratei espositiunei, si mai cu sama multimea obiecteloru de premiatu, in cât juriulu, pe langa totu zelulu laudabilu de care a fostu condusu, n'a fostu in stare a-si pregati raportulu motivatu destulu de timpuriu, ca acela se se póta publicá na-inte de inchidere.

Publiculu nostru inse, care este justu in jude-cat'a sa, va sei cumpeni greutatile cu cari am avutu a ne luptá, si sum siguru ca va binevoi a ne scusa, ér comitetulu va sei afla modulu, ca publicarea pre-miiloru se se faca cu solenitatea receruta si cât mai curend se devina cunoscuta tuturoru.

Cu acestea dechiaru espositiunea de inchisa.

Se traiésca esponentii nostrii!

D i v e r s e .

* In Institutulu pedagogicu-theologicu din Arad s'au primitu estimpu elevi noi, in despartiamen-tulu theologicu 20 si in despartiamentulu pedago-gicu totu 20 de elevi.

* **Din'a de 30 Augustu la Sinaia.** Dumineca 30 Augustu, dina comemorativa a atacului redutei Griviti'a MM. LL. Regele si Regina Romaniei au asistatu la órele 9, la liturghia si parastasulu ce s'a oficiat in manastirea Sinaia, in memori'a celoru ca-diutu pe câmpulu de lupta. Dupa terminarea servi-ciului divin, Maiestatea Sa a trecut pe dinaintea companiei de venatori ce érá asediata in curtea bi-sericeii, avendu la flanculu dreptu music'a regimen-tului 4 linie ; pe urma, compania a defilat pe di-naintea Maiestatii Sale. — La órele 11, Maiestatile Loru au mersu de au inspectatu casarma ; dupa vi-zitarea cameriloru, Maiestatile Loru S'au scoboritu in curtea casarmei, unde erau insirate mesele de mâncare pentru venetori si musicantii din ala 4-lea de linie. Dupa ce Maiestatile Loru au gustatu de mai multe ori din mancarea soldatiloru, M. S. Re-gele, luandu unu paharu de vinu, a inchinat unu

toastu in memori'a celoru cadiuti pe campulu de onóre si in prosperitatea armatei romane. D. capitan Ciocaneli, comandantulu companiei de venatori a respunsu purtandu unu toastu in sanatatea Maiestatiloru Loru. La órele 12, Maiestatile Loru au para-situ casarma, in mijloculu urariloru entusiastice ale soldatiloru. La órele 4 si jumetate s'a incinsu o hora pe campia dinaintea manastirei, care a tienutu pa na la 6 óre, si astfelu s'a terminatu serbarea acestei dile memorabile in istoria Romaniei.

* **Alu 24-lea congresu de institutori germani** a avutu locu la 7 si 8 Aug. in Carlsruhe.

Ministru prusianu, D. de Puttkamez, prin cir-culara dela 20 Septevre trecutu, i-si manifestase neplacerea ce causá guvernulu congresulu institu-toriloru. Nemultumitu de acestu blamu generalu a creditu ca trebue se trimétia la 29 Aprilie, o noua circulara speciala pentru congresu din Carlsruhe, din acésta cauza putini institutori prusieni au cute-zatu se mérga la congresu. In Germani'a de sudu, din contra tóte s'au aretatu simpatice reunirei. Au-toritatile din Baden au primitu fórté bine pe insti-tutori si marele duce de Baden, de si ginere alu re-gelui Prusiei, a asistatu in persóna la prim'a siedin-tia a congresului.

Printre diversele cestuni ce au discutatate se insemna trei : Congresulu a votatu in unanimitate acésta resolutiune, care e ca unu respunsu la masu-rile ostile luate de administratiunea prusiana :

I. „Asociatiunea institutoriloru si congresulu pedagogicu sunt unu mijlocu atât de eficace cât si indispensabilu pentru a asigurá progresulu scólei.“

II. Educatiunea religiósá, morale si nationala este un'a din sarcinile esentiale pe care trebue se le indeplinésca scól'a primara.

III. Acésta educatiune póte fi data intr'unu modu satisfactoru in scól'a interconfesionala (Simul-tanschule). „Invetiát.“

* **Pentru tinerimea scolastica si industri-ana.** Stipendiele câte s'au votatu si se voru dá prin concursu pe a. 1881 dela Asociatiunea transilvana pentru literatur'a romana si cultur'a poporulu ro-manu, se voru publicá si pe cale oficiósá, inse nu-mai dupa ce voru trece prin filier'a comitetului intru o siedintia plenaria.

1. Dóue stipendii à 60 fl. pentru tineri sau ti-nere, care aru voi se invetie la vreunu institutu in-dustrialu in patria ; fl. 120.

2. Unu stipendiu pentru unu studente de agro-nomia la unu institutu in patria ; fl. 60.

3. Dóue stipendii à 70 fl. pentru studenti la scóle reale ; fl. 140.

4. Unu stipendiu pentru unu studente la o scóla comerciala ; fl. 70.

5. Stipendiu pentru unu studente la vreunu gimnasiu ; fl. 70.

6. Stipendiu pentru o eleva dela o scóla peda-gogica ; fl. 200.

7. Dóue stipendii de câte 100 fl. pentru 2 elevi alesi cu precadere din muntii apuseni ai Transilva-niei spre a invetiá sculptur'a in lemnu ; fl. 200.

8. Dóue stipendii à 60 fl. pentru 2 juni ascul-tatori de pedagogie ; fl. 120.

9. Unu stipendiu pentru unu gimnasistu din fostulu comitatu Dobêca ; fl. 60.

10. Stipendiu pentru unu gimnasistu din fun-datiunea N. Marinovicu ; fl. 60.

11. Stipendiu pentru unu gimnasistu din fundatiunea Gallina; fl. 60.

12. Ajutoriu pentru unu gimnasistu din fundatiunea E. D. Basiota; fl. 20.

13. Dóne ajutore pentru meseriasi din fundatiunea Tofaleana à 20 fl.; 40.

14. Ajutore pentru invetiacei si sodali dela industri'a mica; fl. 200.

15. Pentru scólele poporane cu destinsa consideratiune a starei scóleloru dela Campeni, aceea de fetitie dela Lapusiulu ungur. si dela Símleulu Sela giului; fl. 500.

16. Stipendiu pentru tineri romani doritori a se perfecioná in vreun'a din artele frumoase, desemnu sculptura, musica, fotografia; fl. 100.

17. Dóne stipendii a 50 fl. pentru fetitie orfane de tata, sau de ambii parinti; fl. 100.

„Observator.“

* **Diplomati'a si cestiunea papala.** Mai multe diare germane publica urmatórea nota pe care o dau ca din isvoru siguru: Nu e indoéla ca in aceste momente se petrecu, printre culisele politice, lucruri mai importante decât s'ar putea crede. Inainte de tóte, diplomati'a se ocupa de cesti'a papala. — Noutatea posibilitatii de a plecá Papa, respandita de curendu, nu erá tocmai asa de reu fundata, cum se presupunea si dupa cum se judeca prin desmintirile oficióse pe cari le provóca. Nu numai s'a agitat la Vaticanu ideea plecarii Sanctitatii Sale, ci s'au facutu chiar preparativele cele mai complete pentru transferrea Santului Scaun dela Rom'a la Malt'a. Mai multu: circula sgomotulu cá guvernele catolice au fostu preparate asupra acestui evenimentu. Adunarea episcopiloru, care se va tiene dupa apropiata canonisare, va fi invitata se declare cá situati'a Papei nu mai e tinutu la Rom'a, si acésta declaratie va fi trimise tuturoru guverneloru catolice, insotita de o nota a Papei. Involuntaru, trebuie se stabilesci o comparatie între situati'a actuala a Santului Scaunu, si cea de acum diece sau unspredece ani, cand incepú *Kultur-Kampf*. Daca e adeverata cá atunci victoriele germane au permisu intrarea trupeloru italiene in Rom'a, nu pare peste putintia ca adi renasterea imperiului germanu (desi ea a fost indeplinita de o casa protestanta) si ascedentulu influentiei sale politice se dea singure Papei garantiile cari i permitu fara nici unu periculu se renuntie la proiectulu seu de a parasi Rom'a ca se mérga la Malt'a. Consecintiele naturale ale unei astfelu de interveniri a Germaniei in favorulu Papei ar putea influentiá multa vreme asupra mantinerii, fie a pacii interióre a Germaniei, fie a pacii generale.

* **Premiare la espositiunea de vite.** „Famili'a“ aduce unu raportu detaiatu despre premiile impartite la espositiunea de vite in Sibiu, pe care 'lu lasamu se urmeze: Premiile s'au impartitu astfelu: medali'a de argintu s'a conferitu dlui George Popu din Basesei pentru prasila de porcii, rassa mongolica medalie de bronzu s'a datu d-lui Alesandru Leb din Cacova pentru o bibolitia de 4 ani, si d-lui G. Vancea in Blasiu pentru unu manzu de 2 ani. Premii in bani: Premiulu „Vas. Jurca“ de 4 galb. lui G. Silvestru din Sibiu pentru o vaca de 4 ani; premiulu „Iosif Gall“ din Budapest'a, de 4 galbeni, lui G. Mohan in Sibiu, pentru unu tauranciu de 1 anu si 7 luni; premimilu „dominiului mitropolitanu din Blasiu“ de 3 galbeni lui G. Bobesiu din Sibiu pentru o vaca de 8 ani; acelasi premiu, de 3 galbeni, lui Iacobu Rusu din Cristuru pentru o iépa de 7 ani; premiulu

de acelasi, de 2 galb., lui Nic. Moldovanu din Sibiu pentru o vaca de 10 ani; premiulu de acelasi, de 2 galbeni, lui Ilie Badila din Sibiu, pentru 2 vitiei de 3 luni; premiulu „Vas. Jurca“ de 2 galbeni lui Nicolau Stanila din Siura-mare pentru o vaca de 6 ani; premiulu „Const. Stezaru“ lui Petru Jón-drea din Sibiu pentru o vaca de 7 ani; premii de unu galbenu, lui Nic. Jón-drea in Sibiu pentru o juninca de 2 ani, lui Petru Simtionu din Sibiu pentru o juninca de 1 anu si 4 luni, lui G. Simtionu in Sibiu pentru o juninca de 2 ani, I. Jón-drea din Sibiu pentru o juninca de 1 anu; premii de câte 2 galbeni, lui I. N. Imbarusiu din Sibiu pentru 3 porcii grasi, lui Stefaanu Oprisiu din Siur'a mare pentru o scrófa de 3 ani. Premiile s'au impartitu cu solemnitate de catra presedintele espositiunii d-lu Parteniu Cosm'a.

* **Anunciu.** Subscrisii avemu onóre a aduce la cunoscenti'a onoratului publicu romanu ca am infiintiatu unu magazinu multu mai mare de *lemne pentru totu felulu de edificie, cum si sindile de coperitu, latiuiri, si scanduri de tóta grosimea si marimea.* Totu de odata suntemu in positiune a satisface in timpulu celu mai scurtu orice comanda, cât mai in graba si pre langa pretiurile cele mai moderate *N. Sierbanu si fiulu, comercianti de lemne in Lipov'a.*

Concursu.

Pentru deplinirea definitiva a statiunei invetiatoresci din *Fenatia-Siedistelu* se escrie concursu cu terminu de alegere pe **20. Sept. v. a. c.**

Emolomintele suntu:

a) in bani 105 fl. dela comuna, 27 fl. 72 cr. dela Dominiulu eppiscopescu rom. cath. din Vascoiu; b) bucate 12. cubule; c) lemne 8. stangeni; si d) cuartiru cu gradina.

Recurentii voru avea asi tramite petitiunile sale instruite cu documintele necesarii pana la terminulu defiptu la subscrisulu inspectoru in Beiusiu.

Fenatia in 29. Augustu 1881.

Comitetulu parochialu

In contielegere cu mine: **Vasilii Papp** protop. inspectoru Scol. in tractulu Beiusiului.

Pentru statiunea invetiatorésca din *Curta-Cheriu*, Inspectoratul Agrisiului Comitatulu Aradului se publica concursu cu terminulu pana la **27 Septembrie** in care di va fi si alegerea.

Emolumintele suntu in bani gata 200 fl. 3 orgii de lemne esclusive pentru invetiatoriu, 2. jugere de pamentu parte aratoriu parte fenatiu; din gradin'a scólei jumetate pentru legumi, dela inmormentari mari 40. cr. dela mici 20 cr. Cuartiru in localitatea scólei

Doritorii de a ocupá acestu postu suntu avisati asi trimitu recursurile Inspectorului cercualu in Sicala posta ultima B. Ienó, adresate comitetulu parochialu din Curta-Cheriu si in vre-o Dumineca s'au sarbatóre a se presenta in Biserica de acolo pentru de asi aretá desteritatea in tipicu si cantulu bisericescu.

Datu in Curta-Cheriu la 2/9 1881.

Comitetulu parochialu.

in contielegere cu inspectorulu **Flerianu Montia.**

Pe bas'a decisului venerabilului Consistoriu Aradanu de dto. 17/29 Augustu a. c. Nr. 1622. se escrie concursu pentru deplinirea ambelor posturi invetiatoresci din comun'a *Pesacu*, cotulu Torontalu — cu terminu de alegere pe **27 Septembrie st. vechiu a. c.**

Emolumintele dela clas'a prim'a sunt:

In bani gata 350 fl. v. a. 2 jug. pamentu aratoriu, trei orgie de paie numai pentru incalditulu scólei, o gradina estravilana pentru legumi, cortelu liberu si dela inmormentari cate 30 cr.

Ér emolumintele dela class'a II. sunt:

In bani gata 450 fl. v. a. 2 jug. pamentu aratoriu, trei orgie de paie numai pentru incalditulu scólei, o gradina estravilana pentru legumi, cortelu liberu si 30 cr. dela inmormentari unde va fi poffitu.

Doritorii de a ocupá aceste posturi sunt avisati recursele lor instruate conformu statutului org. bis. adresate comitetului parochialu — ale trimate inspectorului scolaru Paulu Tempea in Toraculu mare (per Bega St. György) pana la terminulu indicatu, si pana atunci ase presentá la biserica in facia locului pentru de a-si aretá desteritatea in cantu si tipicu.

Pesacu, in 2. Septembrie 1881.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Paulu Tempea** m. p. Vicariu si adm. protopresbiteralu.

Se escrie pentru vacanta parochie din Comun'a *Ghermanu*, carea e de clas'a a II-a cottulu Timisiului, Protopresbiteratulu Versietiuului cu terminu de alegere **8 Septembrie st. vechiu a. c.**

Emolumintele sunt:

36 jugere pamentu comosate, stóla indatinata dela 70 de case, si 14 case din fili'a *Jamulu-mare* si cuartiru liberu.

Doritorii de a ocupá acést'a parochia, sunt avisati a-si tremite recursele sale instruate in sensulu statutului organicu comitetului parochialu adresate la Dlu Protopresbiteru Iuane Popovicu in Mercin'a per Varadia totu deodata au a-se presentá in vre-o Dumineca séu serbatóre in sant'a Biserica pentru de asi arata desteritatea lor in oratorie si cantare.

Ghermanu, in 15 Augustu 1881.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu protopresbiterulu districtualu.

Se escrie concursu, pentru deplinirea postului invetiatorescu din comun'a *Coasdu*, protopresbiteratulu Oradii-mari inspectoratulu Cef'a, cu terminu de alegere pe **29 Augustu v. a. c.**

Salariulu anualu: 40 fl. v. a. 16 cubule de grâu, — 6 jugere de pamentu aratoriu, — 6 stangeni de lemne, din cari se va incaldi si scól'a, — un'a capitia de fenu, — dela tóta cas'a un'a portiune de paie si cuartiru liberu cu doue gradini de legume.

Recurentii. se fie provediuti cu testimoniu de preparandie si de cualificatinne producendu si atestatu de moralitate

Avendu ale substerne subscrisului inspectoru scolaru pana la terminulu alegerii, — in Berecheiu (Barakony) p. u. Cséffa

Coasdu 30 Iul. 1881.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: **Teodoru Papu** m. p. inspectoru scol.

Pe bas'a decisului Venerabilului Consistoriu aradanu de dto 15/27 Octomvre 1880 Nr. 2504 se escrie concursu pentru deplinirea postului de invetiatorésa la scól'a de fete din comun'a *B. Comlosiu*, Cottulu Torontál, — inspectoratulu B. Comlosiului, cu terminulu de alegere pe **13 Septemvre st. vechiu a. c.**

Emolumintele sunt:

In bani gata 300 fl. v. a. 6 orgie de paie din care are a se incaldi si scól'a, cuartiru liberu cu gradina frumósa de legumi 800 □.

Recurentele sunt avisate recursele lor instruate conformu stat. org. bis. adresate comitetului parochialu, ale trimite inspectorului scolaru. Paulu Tempea in Toraculu-mare (per Bega-Szt-György) pana la terminulu indicatu.

B. Comlosiu 4 Augustu 1881.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Paulu Tempea** m. p. vicariu protop. si inspectoru de scóle.

In urmarea ord. Ven. Cons. din Caransebesiu de dto 28 Maiu a. c. Nr. 143. S., comun'a *Romanesciu*, et. fili'a *Goisesciu*, devenindu in vacantia prin depunerea fostului invetiatoriu — se escrie concursu cu urmatórele emoluminte;

In bani gat'a pentru ambele comune 350 fl. v. a. pausialu de scrisu 6 fl. diurna la conferintia 8 fl. 20 metrii de lemne si cuartiru liberu cu gradina de legemi.

Doritorii de a ocupá acestu postu sunt avisati a-si ascerne suplicele lor in sensulu stat. org. la subscrisulu comisariu consist. pana la **27 Septembrie c. v.** in care di va fi si alegerea.

Furdea in 18 August. 1881.

Porfiriu Petrovicu m. p.
preotu or. rom. comis. consist.

Se escrie concursu pentru publicarea postului invetiatorescu definitivu la scóla gr. ort. rom. din *Crivobara*, cottulu Temes. Protopopiatulu Lipovei cu terminulu pana la **29 Augustu a. c. st. v.** in care di va fi si alegerea.

Emolumintele sutun in bani gata: 110 fl. v. a. scripturistica 10 fl. v. a. 4³/₄ jugere livada, 20 chible grau, 20 chible cucurudiu 10 orgii lemne din care are ase incaldi si scól'a si cuartiru liberu cu gradina de legumi.

Doritorii de a ocupá acestu postu sunt avisati a-si trimite recursurile instruate in sensulu statutului organicu bisericescu, dela recurenti se poftescu prelanga preparandia si Testimoniu de cualificatiune, se mai aiba celu putienu 4 clase normale si cuoscinti'a limbei magiare. Ale adresa comitetului parochialu in Crivabar'a, si a-le trimite multonoratului Domnu Procopiu Lelescu preotu in Vizma ca inspectoru scolaru alu cerc. Secasiu, p. u. Székás Temes-megye. Totu odata sunt poffiti a-se presenta in biserica in Crivobara, de a-si arata desteritatea in tipicu si cantulu bisericescu, terminulu de a-se primi recursurile este numai pana la 23. Augustu.

Crivobara 11. Augustu 1881. v.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine. **Procopiu Lelescu** m. p. insp. scol.